

Heftig om medisiner og psykose

Selv briljant journalistikk får ikke uten videre konsekvenser

TEKST

Odd Volden

PUBLISERT 5. april 2015

Psykologtidsskriftet. Februar. Side 126–131. Tre psykologer, to av dem til og med professorer, intervjuer den amerikanske journalisten og forfatteren Robert Whitaker om negative konsekvenser ved psykofarmaka. Så langt ikke mye å heve øyenbrynene over. Alle vet at det kan følge bivirkninger med medisiner. Men så leser man, og så ser man at dette er noe annet.

Greit at medisiner kan ha bivirkninger. Eller, ikke greit, da, men hvis det medisinene skal virke mot, er alvorlig nok, og blir borte, eller i hvert fall mindre plagsomt, kan det, i hvert fall noen ganger, være til å leve med. Cellegift, for eksempel, er visst ikke veldig trivelig. Metadon har visst også noen nedsider.

Men hvis medisinene bare virker på kort sikt, eller hvis de til og med virker slik at de etter hvert skaper omtrent de samme problemene som de egentlig skulle virke mot, bør det kanskje lyse rødt. Også for psykologer, selv om de kanskje ikke har klart å tilkjempe seg foreskrivningsrett ennå.

De tre psykologene og Whitaker drar oss gjennom denne materien så det er en fryd. Ikke fordi det er hyggelig lesning, men fordi det er akkurat så pedagogisk at vi får med oss hvert ord og hvert poeng, og akkurat så stramt at vi ikke rekker å kjede oss et sekund. Og så er det så *balansert*! Ja, etter dette kan vel selv ikke leger og sykepleiere og psykologer på post C innerst på Valenmark psykiatriske sykehus klare å snu ryggen til Whitaker? Eller, er det nettopp det de klarer, denne gangen også?

Psykologene spør nemlig om hvorfor praksisen med overmedisinering ikke stopper umiddelbart. Whitaker svarer: 1. Legemiddelindustrien er for mektig. 2. Psykiatrien har tro på medisinene; fagfolkene ser jo ikke de som ikke dukker opp i svingdøra igjen. 3. Pasientene vil ha kjappe løsninger (og, tar jeg sjansen på å legge til: de blir jo ikke akkurat presentert for veldig mange andre muligheter heller). 4. Brukerorganisasjonene finansieres av medisinindustrien (her er det vel ganske tydelig at det er en amerikaner som snakker). 5. Samfunnet har nå engang organisert tjenestene rundt medisinbasert behandling.

For norske forhold vil det kanskje være mest interessant å konsentrere seg om punkt 2 og 5. Hvordan får vi fagfolk og ledere i spesialisthelsetjenesten til å slutte opp om den psykososiale vendingen? Hvordan kan vi få myndighetene til å tørre å trosse

mausoleumsvokterne? Hvorfor er norske journalister og intellektuelle så apatiske? Hvorfor er det ikke flere psykologer i lederstillinger som gjør felles sak med sentrale norske reformatorer som Trond Aarre, Birgit Valla, Marit Borg og Bengt Karlsson?

Et svar finner vi kanskje i anmeldelsen av Robert Whitakers bok *En psykiatrisk epidemi* (Abstrakt forlag, 2014) i samme utgave av tidsskriftet. Anmelderen skriver: «Enkelte deler av argumentasjonen fremstår som så motstrøms at jeg følgelig begynner å lete etter motargumenter. Kan så mange ta så feil?» Ser vi ikke her et tydelig eksempel på legenes, medisinenes og medisinenes makt over sinnene, i dobbelt forstand?

Et formelt poeng, til slutt: Hvis redaksjonen kan snu spillet en gang (psykologer intervjuer journalist), hvorfor ikke gjøre det konsekvent? Helseministeren intervjuer lederen for Norsk psykiatrisk forening. Lederen for psykologforeningen intervjuer helseministeren. Lederen for Mental Helse intervjuer lederen for LPP. Og så videre. Som dronning Margrethe av Danmark fremholdt i en nyttårstale en gang: «De fleste problemer kommer fra de samtalene vi ikke fører.»

Teksten sto på trykk første gang i Tidsskrift for Norsk psykologforening, Vol 52, nummer 4, 2015, side 356

TEKST

Odd Volden, brukeraktivist